

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**KOMPARAVISTIK PEDAGOGIKA
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60110100 – Pedagogika

Chirchiq – 2024

Fan/modul kodi KomPed1504		O'quv yili 2026-2027	Semestr 5	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Komparavistik pedagogika	60	60	120	
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad – komparavistik pedagogika fanning maqsadi, vazifalari, mazmuni mohiyatiiga doir bilimlar bilan qurollantirish. Fanning vazifasi – talabalarni komparavistik pedagogika fani asosida yoshlarni tarbiyalashga oid ko'nikma va malakalarni shakllantirish. Talabalarni jahon va respublikamizda pedagogika fanining rivojlanishini qiyosiy tahlil qilishga o'rgatish; jahon pedagogikasining rivojlanish tendentsiyalarini to'a anglay olish qobiliyatini shakllantirishdan iborat. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu: Komparavistik pedagogika" mustaqil fan sifatida. Komparavistik pedagogikaning pedagogika fanlari tizimidagi o'rni. Kursning predmeti, obyekti, maqsadi va vazifalari. Komparavistik pedagogikaning boshqa pedagogika fanlaridan farqi. Mazkur fanni o'rganishning dolzarbligi. 2-mavzu.. Komparavistik pedagogikaning nazariy -metodologik asoslari. Qiyosiy pedagogikada metodologik yondashuvlar. Melioristik yondashuv, tarixiy-falsafiy yondashuv, fanlararo yondashuv, ma'lumotli yondashuv, etnomadaniy yondashuv. 3-mavzu: Komparavistik pedagogik tadqiqotlarning dolzarb yo'nalishlari. Komparavistik pedagogikaning ilmiy-tadqiqot metodlari: tavsiflash metodi, statistik metod, tarixiy metod, sosiologik va analitik metod. 4-mavzu: Komparavistik pedagogikaning taraqqiyot bosqichlari. Fan taraqqivotining birinch? davri. Komparavistik pedagogika fani taraqqivotining ikkinchi va uchinchi davri, ularning o'ziga xos xususiyatlari. o'zlashtirish, bashorat, ilmiy qiyosiy tadqiqotlar davri. Komparavistik pedagogikaning rivojlanish bosqichlari. 5-mavzu: Pedagogik tizimlarni taqqoslash texnologiyasi va tadqiqot qilish bosqichlari. Komparavistik pedagogik tizim: pedagogikaning xalqaro, regional, milliv tajribalarini qiyoslashga yocnaltirilishi. Zamon va makon omillariga ko4ra pedagogik tizimlarni taqqoslash. Komparavistik pedagogik tizimni pog'onaviy xarakterda o'rganish. 6-mavzu: Komparavistik pedagogikada tadqiqotlar tipologiyasi va oliy o'quv yurtularida ta 'lim variativligi. B.Xolmzning ma'lumotlar taksonomiyasi. Komparavistik -tadqiqot metodlari. Komparavistik tadqiqotlarning bosqichlari. Induktiv metod, gipotetik- deduktiv metod. Qiyoslash metodining tuzilishi: deskripsiya, interpretasiya, qiyoslash.Davlatlararo, oliy o'quv yurtlariaro ta'lim tizimini qiyoslash bosqichlari. 7-mavzu: Oliy ta 'lim tizimining tipologik- tasnifiy mezonlari va ta 'lim				

muassasalari nufuzi. Oliy ta'lim tizimining tarixiy rivojlanishiga ko'ra, ixtisoslik kesimiga ko'ra, tanlov tamoyillariga ko'ra, ta'lim oluvchilar tarkibiga ko'ra, ta'lim shaklining ustunligiga ko'ra tipologik mezonlari. Ta'limning an'anaviy va noan'anaviy shakllari.

8-mavzu. Komparativistik pedagogika fani rivojlanishida xalqaro tashkilotlar va ularning faoliyati. YUNESKO tashkilotining ta'lim sohasidagi faoliyati. YUNISEF MOT(XMT) xalqaro tashkilotining vazifalari va ta'lim-tarbiya jarayonlari yuksalishidagi o'rni. MOT(XMT) xalqaro tashkilotining kasbiy ta'limni rivojlantirishga doir faoliyati.

9-mavzu. Osiyo mamlakatlarida ta'lim-tarbiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlari va ularning qiyosiy tahlili. O'zbekiston va Osiyo davlatlarida maktabgacha, boshlang'ich, o'rta, kasbiy, oliy va oliy ta'limdan keyingi ta'lim. Osiyo davlatlari ta'lim tizimining o'ziga xos va farqli jihatlari.

10-mavzu: AQSH va Yevropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlil. O'zbekiston va AQSH ta'lim tizimining qiyosiy tahlili. Yevropa davlatlarida ta'lim-tarbiya jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari. Pedagogika fani taraqqiyotidagi o'ziga xosliklar: umumiylik va tafovut.

11-mavzu: Jahon mamlakatlari ta'limi taraqqiyotining ayrim masalalari Jahon mamlakatlarida ta'limni integratsiyalashtirish va kasbga yo'naltirish masalalari. Ta'limni differentsiyalashtirish muammolari va maxsus maktablar faoliyati. Integratsion va masofaviy ta'lim.

12-mavzu: Hindiston, Malayziya va Indoneziyada ta'lim taraqqiyoti. Hindiston, Malayziya va Indoneziyada ta'lim tizimi.

13-mavzu: Jahon mamlakatlarida ta'limni integratsiyalash va differentsiyalashtirish hamda kasbga yo'naltirish masalalari.

14-mavzu: Italiya va Ispaniyada ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlil. Italiya va Ispaniyada ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlilni o'rganish

15-mavzu. Avstriya, Avstraliya Jahon ta'lim tizimida masofaviy ta'limning rivojlanishi. Avstriya, Avstraliya Jahon ta'lim tizimida masofaviy ta'limning rivojlanishining taxlili

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Komparativistik pedagogika fani taraqqiyotining davriy xususiyatlari; mazmuni, maqsadi, vazifalari.
2. YUNESKO va b. xalqaro tashkilotlarining ta'lim sohasini rivojlantirishdagi faoliyati.
3. Osiyo mamlakatlarida ta'lim-tarbiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlari. O'zbekiston- Yaponiya ta'lim tizimini qiyosiy tahlil qilish.
4. Xitoy, Koreya mamlakatlarida ta'lim-tarbiya masalalarining qiyosiy tahlili. Qahramonlik, jangnoma, tarixiy, romantik dostonlarni o'qish va tahlil qilish.
5. Evropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlil. Polsha, Buyuk Britaniya ta'lim tizimi.
6. Germaniya davlatining ta'lim tizimi

7. Fransiya mamlakati ta'lim tizimi.
8. O'zbekiston Belgiya ta'lim tizimining qiyosiy tahlili
9. Italiya va Ispaniyada ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlil.
10. Avstriya, Avstraliya va Shveytsariya davlatlaridagi ta'lim tizimiga qiyosiy tahlil.
11. AQShda ta'lim tizimining qiyosiy tahlili.
12. Hindiston, Malayziya va Indoneziyada ta'lim taraqqiyoti.
13. Afrika davlatlarida ta'lim muammolari.
14. Hadislarda ilm o'rganish masalalari.
15. Singapur ta'lim tizimining o'ziga xos xususiyatlari

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

V. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Jahon mamlakatlari ta'lim tizimining integratsiyalashuvi.
2. Zamonaviy qiyosiy pedagogik masalalar taraqqiyoti.
3. Jahon mamlakatlarida qiyosiy pedagogika jamiyatlarining faoliyati va vazifalari.
4. Jahon mamlakatlarida qiyosiy pedagogik izlanishlarning ilmiy-nazariy manbalari.
5. Fransiya ta'lim tizimining «Dual bosqichi» xususiyatlari.
6. Hindiston ta'lim tizimi va qiyosiy tahlil.
7. Germaniyada bolalarning huquqiy vazifalari.
8. Afrika mamlakatlarida ta'lim-tarbiya jarayonlari.
9. Italiya ta'lim tizimi.
10. Malayziya ta'lim tizimi.
11. Singapur ta'lim tizimi.
12. Kanadada ta'lim tarbiya jarayonlari.
13. Shveysiyada umumta'lim tizimining o'ziga xos xususiyatlari.
14. M. Jahonning rivojlangan mamlakatlarida tarbiyaviy jarayonlarning etnik xususiyatlari.
15. Qiyosiy pedagogikaning xalqaro vazifalari.
16. Jahon mamlakatlari ta'limni integratsiyalash va differentsiyalashtirish muammolari.
17. MDH davlatlarining ta'lim tizimi va o'ziga xos xususiyatlari.
18. Jahonda masofaviy ta'limning rivojlanishi.
19. Turkiya ta'lim tizimi
20. Ispaniya ta'lim tizimi

	21. Irlandiya ta'lim tizmi 22. London ta'lim tizmi. 23. Sadiya Arabiston ta'lim tizmi taxlili. 24. Afg'oniston ta'lim tizmi taxlili 25. Qirg'iziston ta'lim tizmi taxlili. 26. Yaponiya ta'lim tizmi taxlili 27. Xitoy ta'lim tizmi taxlili. 28. Janubiy Korya ta'lim tizmi taxlili 29. Qozog'ston ta'lim tizmi taxlili 30. Tojikiston ta'lim tizimini o'rganish va taxlil qilish
3.	V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • Komparativistik pedagogika fani jahonning rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlaridagi ta'lim-tarbiya. (bilim)) jarayonlarini samarali amalga oshirish yo'llarini; • Komparativistik pedagogika jahonning rivojlangan mamlakatlarida ta'limning rivojlanish tendentsiyalarini; -jahonning rivojlangan mamlakatlarida ta'lim muammolari, istiqboli to'g'risida ma'lumotlarni o'rganishni (ko'nikma); • Komparativistik pedagogikaning didaktik va tarbiyaviy imkoniyatlarini o'quv tarbiyaviy o'quv tarbiyaviy jarayonga tadbiiq etish yo'larini aniqlash; - fan bo'yichaturli adabiyotlarni Komparativistik pedagogika fanini o'qib o'ganish va tahlil qilish; - fan bo'yicha mustaqil izlanish; - O'zbekiston, AQSH, Yevropa va Osiyo davlatlari ta'lim tizimining o'ziga xos jihatlarini qiyosiy tahlil qilish; - turli davlatlar ta'lim tizimini ilmiy qiyoslay olish mahoratlarini shakllantirash nmlakasiga ega bo'lishi kerak. (malaka);
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.

6.	VIII.Asosiy adabiyotlar
	1. Mutalipova M.J. Qiyosiy pedagogika - T.: Alisher Navoiy nomidagi
	2. O‘zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti, 2016 y.
	3. Qayumov A. Qiyosiy pedagogika o‘quv-uslubiy majuma Jizzax.2019
	4. Qurbanova O‘.Usmanova Qiyosiy pedagogika maruza matni
	5. Вулфсон Б.Ф. Сравнительная педагогика М.: «Просвещение», 2003 г.
	IX. Qo‘shimcha adabiyotlar
	1. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy taxlil,qat’iy tartib intizom vashaxsiy javobgarlik-har bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo’lishi kerak. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti nutqi. 2017 yil 6-son 16 yanvar №11
	2. G‘aniyev J.G.Xorijda ta’lim. T. Sharq 1995
	3. Hoshimov K., S.Ochil. O'zbek pedagogikasi antologiyasi. - T.: O‘qituvchi, 1995 y.
	4. Munavvarov A. Oila pedagogikasi. T.: O'qituvchi, 1994 y.
	Axborot manbalari
	1. www.cspu.uz
	2. www.pedagog.uz
	3. www.edu.uz
	4. www.gov.uz
	5. www.ziyonet.uz
	6. www.istedod.uz
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “<u>29</u>” <u>avgust 1-sonli</u> dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma’sullar: I.D. Qodirov - CHDPU, “Pedagogika” kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD). v.b. dots. D.B. Xolmatova - CHDPU “Pedagogika” kafedrası o‘qituvchisi.
9.	Taqrizchilar: G.S. Abdullayev - CHDPU, “Maxsus pedagogika” kafedrası professori. X.J. Xudoyqulov – O‘zMU professori, pedagogika fanlari doktori.